

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 17 mei 2013

betreft Vervolgfragen bescherming persoonsgegevens

ons kenmerk 152226.02u

Geachte heer Teeven,

Op 9 april 2013 hebt u de Eerste Kamer een brief gestuurd waarin u antwoorden geeft op de eerder door de Eerste Kamer gestelde vragen over het verslag van de onderhandelingsronden die in oktober, november en december 2012 hebben plaatsgevonden over de algemene verordening gegevensbescherming¹ en de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging² en het standpunt van de Nederlandse regering daarin.³ Deze antwoorden geven diverse leden van de commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Veiligheid en Justitie aanleiding om nadere vragen te stellen. Daarnaast hebt u op 26 april 2013 een rapportage gestuurd over het eerste kwartaal 2013 EU-regelgeving gegevensbescherming.⁴ Ook deze kwartaalrapportage geeft diverse leden aanleiding tot het stellen van nadere vragen.

1. Verordening en richtlijn

De leden van de fracties van **VVD** en **D66** blijven bezorgd over de ontwikkelingen in de JBZ-Raad ten aanzien van de voortgang van de besprekingen betreffende het vasthouden van de richtlijn in samenhang met de verordening. Deze leden hecht zeer aan behoud van die samenhang en verzoeken de regering de commissies nader te informeren over de ontwikkeling rond dit onderwerp.

2. De positie van de publieke sector

Er is in de Raadswerkgroep van 14 en 15 november 2012 een discussie gevoerd over de keuze van het instrument, een verordening, en de consequenties die dat met zich meebrengt. Nederland heeft tijdens deze discussie herhaald voorstander te zijn van een verordening, maar wel te

¹ COM(2012)11; Dossier **E120003** op www.europapoort.nl

² COM(2012)10; Dossier **E120004** op www.europapoort.nl

³ Kamerstukken 2012/13, 33 169, H.

⁴ Kamerstukken 2012/13, 33 169, I.

datum 17 mei 2013

ons kenmerk 152226.02u

blad 2

verwachten dat deze voor de publieke sector op onderdelen de nodige ruimte biedt voor regelgeving door de lidstaten. De commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Veiligheid en Justitie hebben de vraag gesteld hoe deze behoefte aan extra ruimte moet worden begrepen en of de regering kan verduidelijken waarom zij die extra ruimte voor de publieke sector nodig acht. De regering geeft aan zich af te vragen of de verordening voldoende ruimte biedt voor maatwerk in wetgeving waarin gegevensverwerking door de overheid wordt geregeld. Kan, zo vragen de leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks**, de regering toelichten welke bepalingen van de voorgestelde verordening een dergelijke ruimte voor striktere regulering voor gegevensverwerkingen door de overheid niet bieden waar zij hem wel zou wensen?

Ook geeft de regering aan dat "met alle waardering voor de gedachten achter het recht te worden vergeten en het recht op dataportabiliteit" zij zich deze rechten in de verhouding tussen burger en overheid niet goed kan indenken. Juist ook in de verhouding met de overheid moet een burger het recht hebben om vergeten te worden, zo zijn deze leden van mening. Op het moment dat een gemeente de gegevens van een burger die een uitkering of een subsidie heeft aangevraagd, niet langer nodig heeft voor het doel waarvoor zij deze heeft verkregen, dan moet het toch mogelijk zijn dat deze burger de betreffende gemeente vraagt deze gegevens te vernietigen?

Deze leden vragen zich verder af wat de regering bedoelt met de frase dat "in een sociale rechtsstaat een burger van een overheid niet kan verlangen dat hij wordt vergeten". Dat een burger sociale grondrechten heeft wil toch niet zeggen dat de burger daarmee zijn klassieke grondrechten moet inperken? En zijn de klassieke grondrechten niet ook juist bedoeld om de individuele burger te beschermen tegen de overheid? Over welke overheid heeft de regering het eigenlijk? Een (ouder van een) kind wiens gegevens zijn opgenomen in een verwerking van een centrum voor jeugd en gezin, moet toch de mogelijkheid hebben om zijn gegevens te laten wissen als deze niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verkregen? Of neem het voorbeeld van de toestemming als gerechtvaardigde grondslag voor een gegevensverwerking. Als de betrokkene de toestemming waarop de verwerking is gebaseerd intrekt, dan moeten zijn gegevens toch worden gewist? Kan de regering aangeven waarom dat recht om vergeten te worden dan niet zou moeten gelden? Wat bedoelt de regering overigens precies met publieke sector? Hoe wordt deze afgebakend van de private sector? Wordt hier door de regering de semi-publieke sector ook tot de publieke sector gerekend? Scholen en ziekenhuizen bijvoorbeeld ook? Op deze vragen ontvangen de leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** graag een antwoord.

3. Actieve informatieplicht

De actieve informatieplicht van de verantwoordelijke is een essentiële voorwaarde om het recht op gegevensbescherming te kunnen uitoefenen. Als betrokkene niet op de hoogte is van het feit dat zijn gegevens worden verwerkt, zal deze nooit in staat kunnen zijn om zijn privacyrechten uit te oefenen en zijn controle over zijn eigen gegevens uit te oefenen. Zoals eerder gezegd, vinden de leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** alleen een wettelijke regeling op basis waarvan het voor betrokkenen voldoende duidelijk moet zijn dat hun gege-

datum 17 mei 2013

ons kenmerk 152226.02u

blad 3

vens worden verwerkt te beperkt. Het is een fictie te veronderstellen dat betrokkenen op de hoogte zullen zijn van de inhoud van een wettelijke regeling. Als geen aanvullende maatregelen worden getroffen in de sfeer van bijvoorbeeld voorlichting en communicatie naar betrokkenen, dan zullen betrokkenen in werkelijkheid niet op de hoogte zijn.

Deze leden pleiten er niet voor dat van geval tot geval moet worden beoordeeld of een individu toch niet hoeft te worden geïnformeerd zoals de regering in haar brief van 9 april jl. suggereert. Zij hebben ook eerder aangegeven begrip te hebben voor de belasting die een actieve informatieplicht zoals voorgesteld in de richtlijn voor de verantwoordelijke met zich meebrengt. Deze leden verzoeken de regering wel tenminste te pleiten voor de mogelijkheid dat verantwoordelijken gemotiveerd compenserende waarborgen moeten treffen indien het voldoen aan de actieve informatieplicht voor een verantwoordelijke onevenredig belastend is. Daarmee bedoelen zij hetzelfde als de regering bedoelde bij de behandeling van de actieve informatieplicht in de memorie van toelichting bij de Wet bescherming persoonsgegevens, namelijk dat bijvoorbeeld in brochures informatie wordt gegeven over de verwerkingen die worden uitgevoerd waarbij dezelfde informatie wordt verstrekt als die van de actieve informatieplicht, of dat dergelijke informatie op websites te vinden is, of in correspondentie met betrokkenen wordt vermeld, etc.

4. Grensoverschrijdend gegevensverkeer

In de kwartaalrapportage van 26 april 2013 wordt verslag gedaan van de bespreking over het grensoverschrijdend gegevensverkeer. Artikel 43 van de voorgestelde privacyverordening geeft een regeling voor de zogeheten Binding Corporate Rules (BCR), intern bindende voorschriften voor multinationale ondernemingen. Nederland verzoekt of in de aanhef van artikel 43 lid 2, "specify" kan worden aangevuld met "or give a general description". Een verplichting tot specificeren is bepaald minder vrijblijvend dan een algemene omschrijving. Het beginsel van doelbinding bijvoorbeeld houdt in dat verantwoordelijken zo specifiek mogelijk de doeleinden moeten omschrijven waarvoor gegevens worden verwerkt. Een algemene beschrijving daarvan volstaat niet. De leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** achten deze inbreng van Nederland ongewenst en vragen zich daarbij af of een dergelijke verandering stand zal houden voor een rechter.

Ook begrijpen zij de zinsnede niet dat Nederland van mening is dat "de purpose limitation" natuurlijk van tijd tot tijd kan veranderen als gevolg van de toepassing van artikel 6, eerste lid (f) en vierde lid. Artikel 6, eerste lid (f) is een grondslag voor rechtmatigheid van de gegevensverwerking en bevat een belangenafweging: de verwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van de verantwoordelijke, mits kort gezegd de privacybelangen van betrokkenen niet boven dat belang prevaleren. Het vierde lid betreft de verdere verwerking (dus ook verstrekking) van gegevens. Wanneer het doel van de verdere verwerking en dus ook verstrekking niet verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld, moet de verwerking minstens in een van de in lid 1 onder a) tot en met e) genoemde gronden een rechtsgrondslag hebben. De belangenafweging is in dat geval dan niet meer aan de orde. Waarom wil de regering hiervan afwijken? Wil de regering dit nader motiveren? Verder kunnen deze leden de opmerking dat de praktijk van het internationale zakenleven meer gediend is met vrijheid dan met regelgeving niet plaatsen. Wat is de ratio achter deze opmerking?

datum 17 mei 2013

ons kenmerk 152226.02u

blad 4

5. Risico-georiënteerde benadering

Nederland heeft in de Raadswerkgroep van 12 en 13 februari opmerkingen gemaakt over de risico-georiënteerde benadering. Nederland meent dat de uitkomsten van een Data Protection Impact Assessment bepalend moeten zijn voor de vraag wat de omvang van de documentatieplicht is, of er bij een datalek een meldplicht moet worden opgelegd, of er misschien een hoger beveiligingsniveau moet zijn en of er een functionaris voor de gegevensbescherming moet worden aangesteld. Op zichzelf is een dergelijke benadering volgens de leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** zeer verdedigbaar en op onderdelen gaat de verordening daar ook al vanuit. Voor de meldplicht datalekken is dat wat minder goed voorstelbaar. Voor welke type verwerkingen zou een meldplicht datalekken niet moeten gelden? Kan de regering voorbeelden daarvan geven? En welke gegevens zoals genoemd in artikel 28, tweede lid van de voorgestelde verordening zouden niet hoeven te worden gedocumenteerd in geval een verwerking in een lagere risicoklasse wordt ingedeeld?

6. Privacy by design en privacy by default

Ook heeft Nederland in de Raadswerkgroep van 12 en 13 februari aangegeven dat artikel 23 eerste lid (*privacy by design* en *privacy by default*) een moeilijk afdwingbare en handhaafbare bepaling blijft en zich afvraagt wat de toegevoegde waarde is. De leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** achten een dergelijke bepaling van groot belang. Op deze wijze worden verantwoordelijken aangemoedigd bij het ontwerpen en ontwikkelen van informatie-architecturen en informatie-infrastructuren rekening te houden met de eisen die de privacy-verordening stelt. Reparaties achteraf door soms gekunstelde maatregelen en procedures te treffen, kunnen dan worden voorkomen. Deze bepaling zou kunnen worden "afgedwongen" door het principe van "comply or explain" toe te passen. Hoe kijkt de regering hier tegen aan en is ze bereid zich voor een dergelijke benadering in te zetten?

7. Samenwerkingsverbanden

Tot slot heeft Nederland de vraag gesteld waarom er in geval van samenwerkingsverbanden altijd sprake zou moeten zijn van een vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid. Een goede risico-analyse door de verantwoordelijke kan immers ook leiden tot de slotsom dat één van de verantwoordelijken de meest aangewezen verantwoordelijke is om de verplichtingen ten opzichte van de betrokkene op zich te nemen en de risico's zoveel mogelijk te mitigeren. De leden van de fracties van **VVD, CDA, SP, D66** en **GroenLinks** vragen zich af of dit in het belang is van betrokkenen. Verantwoordelijken kunnen immers naar elkaar verwijzen, waardoor betrokkenen letterlijk van het kastje naar de muur kunnen worden gestuurd. Ook vragen zij zich af of dit niet een drempel opwerpt voor verantwoordelijken om samenwerkingsverbanden aan te gaan. Eén verantwoordelijke kan dan immers aansprakelijk zijn voor het handelen van een samenwerkingspartner, waarover hij verder geen zeggenschap heeft. Graag ontvangen deze leden een reactie hierop van de regering.

datum 17 mei 2013
ons kenmerk 152226.02u
blad 5

De commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Veiligheid en Justitie zien met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangen deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Dr. G. ter Horst
Voorzitter van de vaste commissie
voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad

Mr. A. Broekers-Knol
Voorzitter van de vaste commissie
voor Veiligheid en Justitie